



KAKOVOSTNA SKRB ZA DRUŽINE

Jesensko strokovno srečanje - Društvo medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske

Kranj, petek 10. oktober 2008

Deževno jutro se počasi prebuja z obetom lepšega dne. V dvorani Zavarovalnice Triglav v Kranju, ki že vrsto let nudi gostoljubje Društvu medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Gorenjske postaja vse bolj živahno. Tople, zlato rumene in rjave barve naravnega jesenskega aranžmaja, simbolično priključijo v zavest tok življenja. Staranje, smrt, rojevanje, odraščanje, Večni, sklenjen krog. Vpet v polje zasebnega in javnega. V družino in zdravstveno nego. V kakovostno skrb za družino, ki je kot nit prepletala teme jesenskega strokovnega srečanja in razmišljanja 90 medicinskih sester, predavateljev in gostov.

V »družino smo vstopili« s **pozdravnim nagovorom predsednika DMSBZT Gorenjske Marjana Žagarja**. Izpostavil je pestrost vlog in dela medicinskih sester v skrbi za družino. S poudarkom pomena prenosa strokovnega znanja in izkušenj je odprl pot prvemu sklopu predavanj, ki se je pričel z učenjem družine ob prelomnih dogodkih vsakdanjega življenja - rojstvo, bolezen, smrt, žalovanje,

Doc. dr. Nives Ličen je predavanje **Učenje v družini ob doživljanju rojstva, bolezni in smrti** uvedla z besedami: »Zahodna kultura se kaže kot kultura dosežkov, uspeha, velikih možnosti. Usmerjena je k temu, da iz življenja naredimo »zgodbo o uspehu«, pri čemer oznaka uspeh izključuje bolezen, smrt, trpljenje, izgubo. ... V življenju se srečujemo z veliko izgubami. Tudi veseli dogodki, kot je rojstvo otrok, pomeni odpoved. Izgubimo dvojino, mar ne?« Ob ugotovitvah narativne raziskave (pripovedovanje življenjskih zgodb) je v nadaljevanju plastično prikazala kako z učenjem ob referenčnih točkah (rojstvo, smrt, žalovanje) ljudje spreminjajo odnose, vrednote, odkrivajo sami sebe, se samo-vzgojajo, se spreminjajo, razvijejo novo plast identitete. Spremembo ponazorijo besede udeleženke raziskave: *"Gledala sem metulja, ki se je približeval moji skodelici kave. Prešino me je: če je bil on črv in se je spremenil, se lahko tudi jaz spremenim."* Morda nam trpljenje govori o tem, da je treba poleteti stran.« »Žalovati torej ne pomeni, da se sprizaniš z neko izgubo. Žalovanje pomeni, da se spremeniš.«

Renata Roban, dpl. m. s., spec.zakonske in družinske terapije, je v prispevku **Varna navezanost kot temelj zdrave družine** izpostavila moč vplivanja preteklih izkušenj, ki »nam nezavedno oblikujejo sedanost in določajo kakovost življenja, ki se kaže v kvaliteti odnosov in komunikaciji z drugimi ljudmi.« Izpostavila je čustveno zlorabo (o kateri govorimo vedno kadar mora otrok zadovoljiti potrebe staršev pred svojimi lastnimi). Ta vedno pomeni stres, ki v kasnejšem življenju terja davek v obliki depresij, odvisnosti, ... ali nezmožnosti ustvarjanja dobrih medosebnih odnosov.

O staranju in soočanju z demografskimi spremembami je v prispevku **Nove možnosti medicinskih sester na področju skrbi za kakovostno staranje in sožitje** spregovoril prof. dr. Jože Ramovš. Poudaril je, da so pogoji za kakovostno staranje prebivalstva v prihodnjih desetletjih povsem odvisni od tega, če bomo v naslednjih letih znali in zmogli razviti vzorce za bolj kakovostno medčloveško sožitje in medgeneracijsko sodelovanje v temeljnih človeških skupinah, torej tudi v družinah. V nadaljevanju je pozval k razmišljanju o vlogi in novih možnostih medicinskih sester na tem področju. Postavil je vprašanje ali je na temelju dosedanje dobre prakse in spoznanj zdravstvene nege upravičeno govoriti o novih modelih, ki naj bi jih na tem področju razvila in uvedla

slovenska zdravstvena nega v sodelovanju z drugimi strokami, državo in civilno družbo. Kot izziv za nadaljnje ustvarjalno razmišljanje je izpostavil nekaj pobud: šola za starše pred rojstvom otroka, delo patronažnih sester in babic ob dojenčkih v družini, delo patronažnih sester za stare ljudi v družini, delo v preventivnih programih CINDI, zdravstvena vzgoja v osnovnih in srednjih šolah.

V drugem delu srečanja so nekoliko bolj teoretično zastavljena predavanja prvega dela dobila konkretnjšo podobo. Predavanji **Materinska šola nekoč in šola za starše danes, ter Poslanstvo šole za starše pri usmeritvi staršev v kakovostno psihosocialno skrb za otroka**, sta postavili izhodišč za okroglo mizo, v kateri je bil predstavljen skupni projekt vseh ZD Osnovnega zdravstva Gorenjske – **sistematična uvedba nove učne enote komunikacija med staršema v šolo za starše**. Človekovo doživljanje sreče je namreč v največji meri odvisno od lastne družine. Odločilni dejavnik za kakovost družine pa je osebna komunikacija med partnerjema. Te se lahko naučimo. Pričakovanje prvega otroka predstavlja idealno, najbolj odprto pot za učenje te veščine. Model informativnega predavanja in delavnice je predstavila skupina strokovnjakinj medicinske in psihološke smeri, ki so se za to delo usposobile in ga ob stalni superviziji tudi izvajajo.

Po odmoru in ob klepetu izmenjanih izkušnjah smo s predstavijo **Pomena očeta pri porodu in pomena prvega podoja za uspešno družinsko skupnost** nadaljevali zadnji del srečanja. Kolegici, patronažni medicinski sestre sta v predavanju o **vlogi patronažne medicinske sestre pri zv delu z doječo materjo** podali zanimive izsledke kratke raziskovalne naloge o predstavi in stališčih bodočih staršev o poteku dojenja. Prepričanje, da je komunikacija pomembna v vseh starostnih obdobjih, še posebno pa v času bolezni, so utrdila predavanja o pomembnosti **dobre komunikacije za zdravje učenca, dijaka in mladostnika** in na primeru preventivnega programa **»Vzgoja za nekajenje«** prikazan pomen sodelovanja staršev in dobre komunikacije v preventivi odvisnosti. Čeprav nam travm povezanih s sprejemom in bivanjem otroka v bolnici ne bo nikoli uspelo v celoti preprečiti, pravi Jožica Trstenjak, avtorica prispevka **Medicinska sestra, otrok in straši v bolnišnici – dajmo skupaj**, bo dobra komunikacija med otrokom, starši in medicinsko sestro vsaj omilila, če že ne preprečila marsikatero sicer grenko izkušnjo. Kako pomembna in potrebna je skrb za družino z bolnim ali starim/i članom/i nam je bilo dano začutiti v poslednjem prispevku **Kakovostna priprava bolnika na odpust iz oddelka za zdravstveno nego v Splošni bolnišnici Jesenice**. Poleg nanizanih izkušenj dobre prakse in težav ob odpusti, so bile podane tudi pobude za nove oblike oskrbe starih in kronično bolnih ljudi.

Srečanje, ki je izzvenelo v lepo pozno popoldne, je z novicami in nekaj komentarji o dogajanju na Zvezi društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije popestrila izvršna direktorica Monika Ažman.

»Družina živi in bo živel, kako bomo pa mi živeli v družini, je stvar naše odločitve.« je zapisal naš pokojni zdravnik Janez Klobučar. Stvar odločitve, ki vedno stopa (naj bi) z roko v roki z odgovornostjo. Osebno odgovornostjo ter odgovornostjo, ki je kot priložnost in izziv za zdravje in srečo današnjih in prihodnjih rodov naložena tudi stroki zdravstvene nege.

Če smo komu vzbudili radovednost in bi želel izvedeti več, si prispevke avtorjev lahko prebere v ličnem zborniku. Na koncu, vendar nenazadnje s spoštovanjem izrečena zahvala organizacijskemu odboru, predavateljem in seveda vsem, ki ste si vzeli čas in se udeležili srečanja.

Za organizacijski odbor: Erika Povšnar